

ZAKON

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJU NA RADU

Član 1.

U Zakonu o bezbednosti i zdravlju na radu („Sl. glasnik RS“ br. 101/05, 91/15) član 2. menja se i glasi:

„Član 2.

Prava, obaveze i odgovornosti poslodavaca i zaposlenih, nadležnosti i mere čijom se primenom, odnosno sprovođenjem osigurava bezbednost i zdravlje na radu ostvaruju se u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu zakona, osim ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.“

Član 2.

U članu 4. tačka 2) podtačka (1) menja se i glasi:

„(1) kao poslodavac u smislu ovog zakona smatra se i fizičko lice koje po bilo kom pravnom osnovu obezbeđuje posao zaposlenom u domaćinstvu i nosioci porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, koji obavljaju posao sa članovima porodičnog poljoprivrednog domaćinstva u skladu sa propisima o poljoprivredi,“.

Tačka 19) menja se i glasi:

„19) Služba medicine rada jeste služba koja ima zaposlenog specijalistu medicine rada sa punim radnim vremenom na neodređeno vreme, poseduje odgovarajući prostor i opremu u skladu sa zakonom kojim se uređuje zdravstvena zaštita;“.

Tačka 23) menja se i glasi:

„23) Prevencija je skup mera i postupaka koje preduzima i primenjuje poslodavac na radnom mestu i u radnoj okolini u cilju eliminisanja ili smanjenja nivoa rizika i očuvanja zdravlja zaposlenih;“.

Član 3.

U članu 11. stavu 1. posle reči: „obezbedi“ dodaju se reči: „i primenjuje“.

Član 4.

U članu 13. stavu 1. reč: „pismenoj“ zamenjuje se rečju: „pisanoj“, reč: „njihovo“ briše se, a na kraju rečenice briše se tačka i dodaje reč: „rizika.“

U stavu 2. posle reči: „opasnosti“ dodaju se reči: „i štetnosti“.

Član 5.

U članu 15. stav 1. tačka 8) menja se i glasi:

„8) obezbedi Aktom o proceni rizika, na osnovu ocene službe medicine rada propisane lekarske preglede zaposlenih u skladu sa ovim zakonom;“.

Član 6.

U članu 24. stav 1. menja se i glasi:

„Poslodavac je dužan da zaposlenom da na korišćenje opremu za rad ili sredstvo i opremu za ličnu zaštitu na radu, samo ako su usaglašeni sa propisanim tehničkim zahtevima i ako ih prate propisane isprave o usaglašenosti i druga dokumentacija.“.

Član 7.

U članu 24a st. 2. i 3. menjaju se i glase:

„Poslodavac treba da drži bezbednosni list na srpskom jeziku i prevod na jeziku koji zaposleni razume.

Poslodavac je dužan da obezbedi bezbednosni list na srpskom jeziku i prevod bezbednosnog lista na jezik koji zaposleni razume, kao i da omogući zaposlenom pristup podacima sadržanim u bezbednosnom listu.“

Član 8.

U članu 30. stav 3. reči: „i profesionalno oboleli,“ zamnjaju se rečima:

„i utvrđenim profesionalnim oboljenjem,“.

Član 9.

U članu 37. u stavu 3. posle reči: „u delatnostima trgovine na malo,“ dodaju se reči: „u porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima,“.

Član 10.

U članu 41. u stavu 1. posle reči: „poslodavac“ dodaju se reči: „je dužan da“.

Član 11.

U članu 49. stav 1. tačka 8) menja se i glasi:

„8) prijavama povreda na radu i profesionalnih oboljenja;“.

U tački 9) posle reči: „izdatim“ dodaju se reči: „i pregledanim“.

U tački 10) posle reči: „zaposlenih“ dodaju se reči: „od strane službe medicine rada,“.

Član 12.

U članu 70. stav 1. tačka 3) menja se i glasi:

3) ako zaposlenoj ženi za vreme trudnoće, zaposlenom mlađem od 18 godina života, zaposlenom sa smanjenom radnim sposobnošću, osobama sa invaliditetom i zaposlenom sa utvrđenim profesionalnim oboljenjem ne obezbedi pismeno obaveštenje o rezultatima procene rizika na radnom mestu na koje su određeni, kao i merama kojima se rizici otklanjaju (član 30. stav 3);

Član 13.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“.

O B R A Z L O Ź E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti sadržan je u članu 97. Ustava Republike Srbije, prema kojem Republika Srbija, pored ostalog, uređuje i obezbeđuje sistem u oblasti radnih odnosa, zaštite na radu, zapošljavalja, socijalnog osiguralja i drugih oblika socijalne sigurnosti; druge ekonomske i socijalne odnose od opšteg interesa kao i druge odnose od interesa za Republiku Srbiju, u skladu s Ustavom.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakon o bezbednosti i zdravlju na radu, donet 2005 i noveliran 2015. godine sadrži niz manjkavosti, nedorečenosti i sistemski protivurečnih rešenja, kako formalnopravnog karaktera, tako i u pogledu materijalno-pravnih sadržaja, kolizionih normi u odnosu na pojedine sistemske i sektorske zakone, pre svega u odnosu na Zakon o zdravstvenoj zaštiti.

Prava, obaveze i odgovornosti poslodavca su u značajnoj meri nedorečena, nejasna i kontradiktorna, čime se zakonom definisan okvir i sam cilj ovog zakona dovodi u pitanje u smislu njegove efikasne primene.

Kao krucijalnu manjkavost ovog zakona ističemo legislativnu odsutnost službe medicine rada, pri čemu ističemo naročito:

- Osnovna služba medicine rada (OSMR) u Domu zdravlja

Smatramo da se mora se poštovati član 95 Zakona o zdravstvenoj zaštiti. Medicina rada se bavi preventivnom delatnošću, a u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu ovo je od izuzetnog značaja.

Smatramo da specijalista medicine rada najbolje poznaje profesionalne opasnosti i štetnosti na radu i ima uvid u rizike po zdravlje, zato što obilazi radna mesta i na vreme može da prepozna i prevenira početne poremećaje zdravlja. Specijalisti medicine rada posebno su edukovani za preventivne preglede, mogu kvalitetno, efektivno i efikasno da ih obave, a mogu organizovati i sistematske preglede na terenu (u preduzeću, ustanovi, itd).

Dalje, postojeći zakon sadrži čitav niz nomotehničkih grešaka, nejasnih odrednica, gramatičkih neispravnosti i iz svih navedenih razloga smatramo da su novelacije neophodne na način kako su i date u Predlogu zaakona.

III. OBJAŠNENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. Predloga zakona se praktično briše stav 2. u članu 2. Zakona, jer ne vidimo razlog da se on ne primenjuje pri obavljanju specifične vojne službe u Vojski Srbije i obavljanju policijskih i poslova zaštite i spasavanja iz delokruga nadležnog državnog organa, kao i obavljanju poslova zaštite i spasavanja koje obavljaju drugi subjekti u skladu sa posebnim zakonom, u kojima su pitanja bezbednosti i zdravlja na radu pri obavljanju te službe i tih poslova uređena posebnim zakonom i propisima donetim na

osnovu tog zakona, s obzirom da je u stavu 1. propisano da , ako je posebnim zakonom drugačije određeno, ima se primenjivati taj posebni zakon.

Članom 2. Predloga zakona se interveniše u članu 4. Zakona tako što se u ravnopravan položaj stavljaju različite kategorije poslodavaca i time se otklanja diskriminatorna norma u definisanju poslodavca na način da se kao poslodavac u smislu ovog zakona smatra i fizičko lice koje po bilo kom pravnom osnovu obezbeđuje posao zaposlenom u domaćinstvu i nosioci porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, koji obavljaju posao sa članovima porodičnog poljoprivrednog domaćinstva u skladu sa propisima o poljoprivredi.

Sem toga, na precizan način se definiše Služba medicine kao služba koja ima zaposlenog specijalistu medicine rada sa punim radnim vremenom na neodređeno vreme, poseduje odgovarajući prostor i opremu u skladu sa zakonom kojim se uređuje zdravstvena zaštita, što je definicija iz Zakona o zdravstvenoj zaštiti. Isto tako se daje stručan i potpun pojam prevencije.

Članom 3. Predloga zakona se dopunom u članu 11. Zakona obavezuje poslodavac da ne samo obezbedi već i primeni preventivne mere.

Član 4. Predloga zakona predstavlja gramatičko i jezičko ispravljanje postojeće formulacije u članu 13. Zakona.

Članom 5. se u članu 15. Zakona na jasan i nedvosmislen način uređuje obaveza poslodavca da obezbedi Aktom o proceni rizika, na osnovu ocene službe medicine rada, propisane lekarske preglede zaposlenih u skladu sa ovim zakonom.

Članom 6. otklanja se konfuzno određenje koje postoji u članu 24. stav 1. Zakona.

Članom 7. se u članu 24a Zakona na precizan način uređuje obaveza čuvanja, izdavanja, jezika i prevoda na jezik koji zaposleni razume bezbednosnog lista.

Član 8. uvodi u članu 30. Zakona zakonski i uobičajeni medicinski termin „utvrđeno profesionalno oboljenje“ umesto kolokvijalnog i diskriminišućeg naziva „profesionalno oboleli“.

Član 9. Predloga zakona u članu 37. Zakona uvodi i poslove poljoprivrednog gazdinstva kao delatnost gde poslove bezbednosti i zdravlja na radu poslodavac može da obavlja sam.

Član 10. Predloga zakona dopunjuje član 41. u stavu 1. tako da sada odredba predstavlja imperativnu normu za poslodavca.

Član 11. Predloga zakona u članu 49. Zakona precizno i prošireno normira obaveze poslodavca u pogledu obaveza vođenja i čuvanja evidencije.

Članom 12. se precizira kaznena norma u članu 70. Zakona i vrši terminološko usklađivanje sa prethodnim rešenjima Predloga zakona.

Član 13. reguliše rok za stupanje na snagu zakona.

IV. ANALIZA EFEKATA PROPISA

Ovaj zakon otkloniće manjkavosti, nedorečenosti i sistemski protivurečna rešenja, kako formalnopravnog karaktera, tako i u pogledu materijalno-pravnih sadržaja, kolizionih normi u odnosu na pojedine sistemske i sektorske zakone, pre svega u odnosu na Zakon o zdravstvenoj zaštiti.

Kroz jasna i precizna sistemska rešenja, prava, obaveze i odgovornosti poslodavca doprineće efikasnijoj primeni zakona, većem stepenu bezbednosti i zaštite zdravlja na radu, pre svega kroz preventivni instrumentarij, jasnim postavljanjem uloge službe medicine rada kao referentne institucije za oblast zdravlja i bezbednosti na radu. Ovim zakonom harmonizovaće se pravni sistem u oblasti zdravstvene zaštite i bezbednosti i zdravlju na radu.

V. FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti finansijska sredstva u budžetu Republike Srbije.

VI. PREGLED ODREĐABA VAŽEĆEG PROPISA KOJE SE MENJAJU

Član 2.

~~Prava, obaveze i odgovornosti poslodavaca i zaposlenih, nadležnosti i mere čijom se primenom, odnosno sprovođenjem osigurava bezbednost i zdravlje na radu ostvaruju se u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu zakona.~~

~~Ovaj zakon se ne primenjuje pri obavljanju specifične vojne službe u Vojski Srbije i obavljanju policijskih i poslova zaštite i spasavanja iz delokruga nadležnog državnog organa, kao i obavljanju poslova zaštite i spasavanja koje obavljaju drugi subjekti u skladu sa posebnim zakonom, u kojima su pitanja bezbednosti i zdravlja na radu pri obavljanju te službe i tih poslova uređena posebnim zakonom i propisima donetim na osnovu tog zakona.~~

PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI POSLODAVACA I ZAPOSLENIH, NADLEŽNOSTI I MERE ČIJOM SE PRIMENOM, ODNOSNO SPROVOĐENJEM OSIGURAVA BEZBEDNOST I ZDRAVLJE NA RADU OSTVARUJU SE U SKLADU SA OVIM ZAKONOM I PROPISIMA DONETIM NA OSNOVU ZAKONA, OSIM AKO POSEBNIM ZAKONOM NIJE DRUGAČIJE ODREĐENO.

Član 4.

Pojedini izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) Zaposleni jeste domaće ili strano fizičko lice koje je u radnom odnosu kod poslodavca, kao i lice koje po bilo kom osnovu obavlja rad ili se osposobljava za rad kod poslodavca, osim lica koje je u radnom odnosu kod poslodavca radi obavljanja poslova kućnog pomoćnog osoblja;

2) Poslodavac jeste domaće ili strano pravno lice, odnosno fizičko lice koje zapošljava, odnosno radno angažuje jedno ili više lica :

~~(1) kao poslodavac u smislu ovog zakona smatra se i fizičko lice koje po bilo kom pravnom osnovu obezbeđuje posao zaposlenom, izuzimajući lice, koje posao obezbeđuje u domaćinstvu i nosioca porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, koji obavljaju posao sa članovima porodičnog poljoprivrednog domaćinstva u skladu sa propisima o poljoprivredi;~~

(1) KAO POSLODAVAC U SMISLU OVOG ZAKONA SMATRA SE I FIZIČKO LICE KOJE PO BILO KOM PRAVNOM OSNOVU OBEZBEĐUJE POSAO ZAPOSLENOM U DOMAĆINSTVU I NOSIOCI PORODIČNOG

POLJOPRIVREDNOG GAZDINSTVA, KOJI OBAVLJAJU POSAO SA ČLANOVIMA PORODIČNOG POLJOPRIVREDNOG DOMAĆINSTVA U SKLADU SA PROPISIMA O POLJOPRIVREDI,

(2) kao poslodavac smatra se i fizičko lice koje sa članovima svog porodičnog domaćinstva obavlja privrednu ili drugu delatnost;

3) Predstavnik zaposlenih jeste lice izabrano da predstavlja zaposlene u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu kod poslodavca;

4) Bezbednost i zdravlje na radu jeste obezbeđivanje takvih uslova na radu kojima se, u najvećoj mogućoj meri, smanjuju povrede na radu, profesionalna oboljenja i oboljenja u vezi sa radom i koji pretežno stvaraju pretpostavku za puno fizičko, psihičko i socijalno blagostanje zaposlenih;

5) Preventivne mere jesu sve mere koje se preduzimaju ili čije se preduzimanje planira na svim nivoima rada kod poslodavca, radi sprečavanja povređivanja ili oštećenja zdravlja zaposlenih;

6) Radno mesto jeste prostor namenjen za obavljanje poslova kod poslodavca (u objektu ili na otvorenom kao i na privremenim i pokretnim gradilištima, objektima, uređajima, saobraćajnim sredstvima, i sl.) u kojem zaposleni boravi ili ima pristup u toku rada i koji je pod neposrednom ili posrednom kontrolom poslodavca;

7) Radna okolina jeste prostor u kojem se obavlja rad i koji uključuje radna mesta, radne uslove, radne postupke i odnose u procesu rada;

8) Sredstvo za rad jeste:

- objekat koji se koristi kao radni i pomoćni prostor, uključujući i objekat na otvorenom prostoru, sa svim pripadajućim instalacijama (instalacije fluida, grejanje, električne instalacije i dr.),

- oprema za rad (mašina, uređaj, postrojenje, instalacija, alat i sl.) koja se koristi u procesu rada,

- konstrukcija i objekat za kolektivnu bezbednost i zdravlje na radu (zaštita na prelazima, prolazima i prilazima, zakloni od toplotnih i drugih zračenja, zaštita od udara električne struje, opšta ventilacija i klimatizacija i sl.),

- pomoćna konstrukcija i objekat, kao i konstrukcija i objekat koji se privremeno koristi za rad i kretanje zaposlenih (skela, radna platforma, tunelska podgrada, konstrukcija za sprečavanje odrona zemlje pri kopanju dubokih rovova i sl.),

- drugo sredstvo koje se koristi u procesu rada ili je na bilo koji način povezano sa procesom rada;

9) Sredstvo i oprema za ličnu zaštitu na radu jeste odeća, obuća, pomoćne naprave i uređaji koji služe za sprečavanje povreda na radu, profesionalnih oboljenja, bolesti u vezi sa radom i drugih štetnih posledica po zdravlje zaposlenog;

10) Opasne materije jesu eksplozivne, zapaljive, oksidirajuće, otrovne, gadne, zarazne, korozivne, kancerogene i radioaktivne materije utvrđene standardima i drugim propisima, a koje se proizvode, koriste ili skladište u procesu rada, kao i materije čija su svojstva, kada su vezane za neke supstance, opasna po život i zdravlje zaposlenih;

11) Opasnost jeste okolnost ili stanje koje može ugroziti zdravlje ili izazvati povredu zaposlenog;

12) Opasna pojava jeste događaj kojim su ugroženi ili bi mogli da budu ugroženi život i zdravlje zaposlenog ili postoji opasnost od povređivanja zaposlenog;

13) Rizik jeste verovatnoća nastanka povrede, oboljenja ili oštećenja zdravlja zaposlenog usled opasnosti;

14) Akt o proceni rizika jeste akt koji sadrži opis procesa rada sa procenom rizika od povreda i/ili oštećenja zdravlja na radnom mestu u radnoj okolini i mere za otklanjanje ili smanjivanje rizika u cilju poboljšanja bezbednosti i zdravlja na radu;

15) Procena rizika jeste sistematsko evidentiranje i procenjivanje svih faktora u procesu rada koji mogu uzrokovati nastanak povreda na radu, oboljenja ili oštećenja zdravlja i utvrđivanje mogućnosti, odnosno načina sprečavanja, otklanjanja ili smanjenja rizika;

16) Radno mesto sa povećanim rizikom jeste radno mesto utvrđeno aktom o proceni rizika na kome, i pored potpuno primenjenih mera u skladu sa ovim zakonom, postoje okolnosti koje mogu da ugroze bezbednost i zdravlje zaposlenog;

17) Lice za bezbednost i zdravlje na radu jeste lice koje obavlja poslove bezbednosti i zdravlja na radu, ima položen stručni ispit o praktičnoj osposobljenosti i koje poslodavac pismenim aktom odredi za obavljanje tih poslova;

18) Pravno lice za obavljanje poslova pregleda i provere opreme za rad i ispitivanja uslova radne okoline, odnosno hemijskih, bioloških i fizičkih štetnosti (osim jonizujućih zračenja), mikroklimе i osvetljenosti jeste pravno lice kojem je ministar nadležan za rad izdao licencu, u skladu sa ovim zakonom;

~~19) Služba medicine rada jeste služba kojoj poslodavac poveri obavljanje poslova zaštite zdravlja zaposlenih;~~

19) SLUŽBA MEDICINE RADA JESTE SLUŽBA KOJA IMA ZAPOSLENOG SPECIJALISTU MEDICINE RADA SA PUNIM RADNIM VREMENOM NA NEODREĐENO VREME, POSEDUJE ODGOVARAJUĆI PROSTOR I OPREMU U SKLADU SA ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE ZDRAVSTVENA ZAŠTITA;

20) Stručni nalaz jeste izveštaj o izvršenom pregledu i proveri opreme za rad ili ispitivanju uslova radne okoline sa zaključkom da li su primenjene ili nisu primenjene propisane mere za bezbednost i zdravlje na radu;

21) Odgovorno lice za obavljanje pregleda i provere opreme za rad i ispitivanja uslova radne okoline, kao i za potpisivanje stručnih nalaza, jeste lice sa licencom za vršenje tih poslova (u daljem tekstu: odgovorno lice);

22) Licenca jeste ovlašćenje koje ministar nadležan za rad daje pravnom ili fizičkom licu za obavljanje određenih poslova u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, u skladu sa ovim zakonom ;

~~23) Prevencija jeste proces obezbeđivanja mera na radnom mestu i u radnoj okolini kod poslodavca u cilju sprečavanja ili smanjenja rizika na radu;~~

23) PREVENCIJA JE SKUP MERA I POSTUPAKA KOJE PREDUZIMA I PRIMENJUJE POSLODAVAC NA RADNOM MESTU I U RADNOJ OKOLINI U CILJU ELIMINISANJA ILI SMANJENJA NIVOA RIZIKA I OČUVANJA ZDRAVLJA ZAPOSLENIH;

24) Jezik koji zaposleni razume jeste maternji jezik, jezik koji je u službenoj upotrebi na teritoriji na kojoj poslodavac ima sedište, odnosno

zaposleni obavlja poslove i koji zaposleni govori, čita i piše, kao i jezik koji je utvrđen kao uslov za obavljanje poslova radnog mesta

Član 11.

Poslodavac je dužan da, prilikom organizovanja rada i radnog procesa, obezbedi I PRIMENJUJE preventivne mere radi zaštite života i zdravlja zaposlenih kao i da za njihovu primenu obezbedi potrebna finansijska sredstva.

Poslodavac je dužan da obezbedi preventivne mere pre početka rada zaposlenog, u toku rada, kao i kod svake izmene tehnološkog postupka, izborom radnih i proizvodnih metoda kojima se obezbeđuje najveća moguća bezbednost i zaštita zdravlja na radu, zasnovana na primeni propisa u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, radnog prava, tehničkih propisa i standarda, propisa u oblasti zdravstvene zaštite, higijene rada, zdravstvenog i penzijskog i invalidskog osiguranja, i dr

Član 13.

Poslodavac je dužan da donese akt o proceni rizika u ~~pismenoj~~ PISANOJ formi za sva radna mesta u radnoj okolini i da utvrdi način i mere za ~~njihovo~~ otklanjanje-RIZIKA.

Poslodavac je dužan da izmeni akt o proceni rizika u slučaju pojave svake nove opasnosti I ŠTETNOSTI i promene nivoa rizika u procesu rada.

Akt o proceni rizika zasniva se na utvrđivanju mogućih vrsta opasnosti i štetnosti na radnom mestu u radnoj okolini, na osnovu kojih se vrši procena rizika od nastanka povreda i oštećenja zdravlja zaposlenog.

Način i postupak procene rizika na radnom mestu i u radnoj okolini propisuje ministar nadležan za rad.

Član 15.

Poslodavac je dužan da:

- 1) aktom u pismenoj formi odredi lice za bezbednost i zdravlje na radu;
- 2) zaposlenom odredi obavljanje poslova na radnom mestu na kojima su sprovedene mere bezbednosti i zdravlja na radu;
- 3) obaveštava zaposlene i njihovog predstavnika o uvođenju novih tehnologija i sredstava za rad, kao i o opasnostima od povreda i oštećenja zdravlja koji nastaju njihovim uvođenjem, odnosno da u takvim slučajevima donese odgovarajuća uputstva za bezbedan rad;
- 4) osposobljava zaposlene za bezbedan i zdrav rad;
- 5) obezbedi zaposlenima korišćenje sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu;
- 6) obezbedi održavanje sredstava za rad i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu u ispravnom stanju;
- 7) angažuje pravno lice sa licencom radi sprovođenja preventivnih i periodičnih pregleda i provere opreme za rad, kao i preventivnih i periodičnih ispitivanja uslova radne okoline;
- ~~8) obezbedi na osnovu akta o proceni rizika i ocene službe medicine rada propisane lekarske preglede zaposlenih u skladu sa ovim zakonom;~~
- 8) OBEZBEDI AKTOM O PROCENI RIZIKA, NA OSNOVU OCENE SLUŽBE MEDICINE RADA PROPISANE LEKARSKE PREGLEDE ZAPOSLENIH U SKLADU SA OVIM ZAKONOM;

9) obezbedi pružanje prve pomoći, kao i da osposobi odgovarajući broj zaposlenih za pružanje prve pomoći, spasavanje i evakuaciju u slučaju opasnosti;

10) zaustavi svaku vrstu rada koji predstavlja neposrednu opasnost za život ili zdravlje zaposlenih ;

11) obezbedi mere zaštite od požara, spasavanje i evakuaciju u skladu sa posebnim zakonom.

Postupak i rokove preventivnih i periodičnih pregleda i provere opreme za rad kao i preventivnih i periodičnih ispitivanja uslova radne okoline, odnosno hemijskih, bioloških i fizičkih štetnosti (osim jonizujućih zračenja), mikroklimе i osvetljenosti propisuje ministar nadležan za rad.

Pravno lice iz stava 1. tačka 7) ovog člana dužno je da izda stručni nalaz po izvršenom pregledu i proveru opreme za rad ili ispitivanju uslova radne okoline.

Način pružanja prve pomoći, vrste sredstava i opreme koji moraju biti obezbeđeni na radnom mestu, način i rokove osposobljavanja zaposlenih za pružanje prve pomoći sporazumno propisuju ministar nadležan za rad i ministar nadležan za zdravlje.

Član 24.

~~Poslodavac može da zaposlenima da na korišćenje opremu za rad i sredstvo i opremu za ličnu zaštitu na radu, samo ako su usaglašeni sa propisanim tehničkim zahtevima, ako je njihova usaglašenost ocenjena prema propisanom postupku, ako su označeni u skladu sa propisima i ako ih prate propisane isprave o usaglašenosti i druga propisana dokumentacija.~~

POSLODAVAC JE DUŽAN DA DA ZAPOSLENOM DA NA KORIŠĆENJE OPREMU ZA RAD ILI SREDSTVO I OPREMU ZA LIČNU ZAŠTITU NA RADU, SAMO AKO SU USAGLAŠENI SA PROPISANIM TEHNIČKIM ZAHTEVIMA I AKO IH PRATE PROPISANE ISPRAVE O USAGLAŠENOSTI I DRUGA DOKUMENTACIJA.

Poslodavac koji je zaposlenima dao na korišćenje opremu za rad i sredstvo i opremu za ličnu zaštitu na radu pre stupanja na snagu propisa kojim je utvrđena obaveza iz stava 1. ovog člana, dužan je da obezbedi uputstvo za njihovu upotrebu i održavanje.

Poslodavac je dužan da obezbedi zaposlenima uputstva za bezbedan rad po propisima o bezbednosti i zdravlju na radu za korišćenje opreme za rad i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu.

Poslodavac je dužan da obezbedi prevod dokumentacije iz stava 3. ovog člana na jezik koji zaposleni razume.

Odredbe st. 1. i 2. ovog člana primenjuju se na sve promene radnog i tehnološkog procesa.

Član 24a

Poslodavac može da zaposlenima da na korišćenje opasne hemijske materije i druge hemijske materije za koje je propisana obaveza izrade i dostavljanja bezbednosnog lista samo ako mu je uz hemijsku materiju učinio dostupnim bezbednosni list, u skladu sa propisima kojima se uređuju hemikalije, kao i ako je obezbedio sve mere koje proizlaze iz sadržaja bezbednosnog lista.

~~Poslodavac treba da drži bezbednosni list na srpskom jeziku.~~

~~Poslodavac je dužan da obezbedi prevod bezbednosnog lista na jezik koji zaposleni razume, kao i da omogući zaposlenom pristup podacima sadržanim u bezbednosnom listu~~

POSLODAVAC TREBA DA DRŽI BEZBEDNOSNI LIST NA SRPSKOM JEZIKU I PREVOD NA JEZIKU KOJI ZAPOSLENI RAZUME.

POSLODAVAC JE DUŽAN DA OBEZBEDI BEZBEDNOSNI LIST NA SRPSKOM JEZIKU I PREVOD BEZBEDNOSNOG LISTA NA JEZIK KOJI ZAPOSLENI RAZUME, KAO I DA OMOGUĆI ZAPOSLENOM PRISTUP PODACIMA SADRŽANIM U BEZBEDNOSNOM LISTU.

Član 30.

Kada tehnološki proces rada zahteva dodatno osposobljavanje zaposlenog za bezbedan i zdrav rad, poslodavac je dužan da upozna zaposlenog o obavljanju procesa rada na bezbedan način, putem obaveštavanja, uputstava ili instrukcija u pismenoj formi.

U izuzetnim slučajevima, kada zaposlenom pretil neposredna opasnost po život ili zdravlje, zbog hitnosti, obaveštenja, uputstva ili instrukcije mogu se dati u usmenoj formi.

Poslodavac je dužan da obezbedi da zaposlena žena za vreme trudnoće i zaposlena koja doji dete, zaposleni mlađi od 18 godina života, osobe sa invaliditetom ~~i profesionalno oboleli,~~ UTVRĐENIM PROFESIONALNIM OBOLJENJEM, i pored osposobljavanja za bezbedan i zdrav rad, budu u pismenoj formi obavešteni o rezultatima procene rizika na radnom mestu i o merama kojima se rizici otklanjaju u cilju povećanja bezbednosti i zdravlja na radu.

Član 37.

Poslodavac je dužan da organizuje poslove za bezbednost i zdravlje na radu.

Poslove bezbednosti i zdravlja na radu može da obavlja lice koje ima položen stručni ispit u skladu sa ovim zakonom.

Poslove bezbednosti i zdravlja na radu poslodavac može da obavlja sam u delatnostima trgovine na malo, U PORODIČNIM POLJOPRIVREDNIM GAZDINSTVIMA, usluga smeštaja i ishrane, informisanja i komunikacija, finansijskim i osiguranja, poslovanja nekretninama, stručnim, naučnim, inovacionim, administrativnim i pomoćnim uslužnim delatnostima, obaveznog socijalnog osiguranja, obrazovanja, umetnosti, zabave i rekreacije, kao i ostalim uslužnim delatnostima, ako ima do 20 zaposlenih i nije dužan da ima položen stručni ispit iz stava 2. ovog člana.

Za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu poslodavac može da odredi jednog ili više od svojih zaposlenih ili da angažuje pravno lice, odnosno preduzetnika koji imaju licencu (u daljem tekstu: lice za bezbednost i zdravlje na radu).

Poslodavac odlučuje o načinu organizovanja poslova za bezbednost i zdravlje na radu u zavisnosti od:

- 1) tehnološkog procesa,
- 2) organizacije, prirode i obima procesa rada,
- 3) broja zaposlenih koji učestvuju u procesu rada,
- 4) broja radnih smena,
- 5) procenjenih rizika,

- 6) broja lokacijski odvojenih jedinica,
- 7) vrste delatnosti

Član 41.

1) Za obavljanje poslova zaštite zdravlja zaposlenih na radu poslodavac JE DUŽAN DA angažuje službu medicine rada.

(2) Služba medicine rada iz stava 1. ovog člana dužna je da obavlja poslove u skladu sa ovim zakonom, a naročito:

1) učestvuje u identifikaciji i proceni rizika na radnom mestu i radnoj okolini prilikom sastavljanja akta o proceni rizika;

2) upoznaje zaposlene sa rizicima po zdravlje koji su povezani sa njihovim radom i obavlja poslove osposobljavanja zaposlenih za pružanje prve pomoći;

3) utvrđuje i ispituje uzroke nastanka profesionalnih oboljenja i bolesti u vezi sa radom;

4) ocenjuje i utvrđuje posebne zdravstvene sposobnosti koje moraju da ispunjavaju zaposleni za obavljanje određenih poslova na radnom mestu sa povećanim rizikom ili za upotrebu, odnosno rukovanje određenom opremom za rad;

5) vrši prethodne i periodične lekarske preglede zaposlenih na radnim mestima sa povećanim rizikom i izdaje izveštaje o lekarskim pregledima u skladu sa propisima o bezbednosti i zdravlju na radu;

6) učestvuje u organizovanju prve pomoći, spasavanju i evakuaciji u slučaju povređivanja zaposlenih ili havarija;

7) daje savete poslodavcu pri izboru drugog odgovarajućeg posla prema zdravstvenoj sposobnosti zaposlenog;

8) savetuje poslodavca u izboru i testiranju novih sredstava za rad, opasnih materija i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu, sa zdravstvenog aspekta;

9) učestvuje u analizi povreda na radu, profesionalnih oboljenja i bolesti u vezi sa radom;

10) neposredno saraduje sa licem za bezbednost i zdravlje na radu.

Prethodne i periodične lekarske preglede zaposlenih u smislu stava 2. tačka 5) ovog člana može da vrši služba medicine rada koja ima propisanu opremu, prostorije i stručni kadar.

Član 49.

Poslodavac je dužan da vodi i čuva evidencije o:

1) radnim mestima sa povećanim rizikom;

2) zaposlenima raspoređenim na radna mesta sa povećanim rizikom i lekarskim pregledima zaposlenih raspoređenih na ta radna mesta;

3) povredama na radu, profesionalnim oboljenjima i bolestima u vezi sa radom;

4) zaposlenima osposobljenim za bezbedan i zdrav rad;

5) opasnim materijama koje koristi u toku rada;

6) izvršenim ispitivanjima **uslova** radne okoline;

7) izvršenim pregledima i proverama opreme za rad;

~~8) prijavama iz člana 50. ovog zakona;~~

8) PRIJAVAMA POVREDA NA RADU I PROFESIONALNIH OBOLJENJA;

9) izdatim I PREGLEDANIM sredstvima i opremi za ličnu zaštitu na radu;

10) izvršenim lekarskim pregledima zaposlenih OD STRANE SLUŽBE MEDICINE RADA u skladu sa propisima o bezbednosti i zdravlju na radu.

Način vođenja evidencija iz stava 1. ovog člana propisuje ministar nadležan za rad

U članu 70. stav 1. tačka 3) menja se i glasi:

3) ako zaposlenoj ženi za vreme trudnoće, zaposlenom mlađem od 18 godina života, zaposlenom sa smanjenom radnim sposobnošću, osobama sa invaliditetom i zaposlenom sa utvrđenim profesionalnim oboljenjem ne obezbedi pismeno obaveštenje o rezultatima procene rizika na radnom mestu na koje su određeni, kao i merama kojima se rizici otklanjaju ([član 30.](#) stav 3);

Član 70.

1) Novčanom kaznom od 600.000 do 800.000 dinara kazniće se za prekršaj poslodavac sa svojstvom pravnog lica:

1) ako ne preduzme mere da spreči pristup u krug objekta ili u područje gradilišta neovlašćenim licima i sredstvima saobraćaja (član 20);

2) ako zaposlenog, na način utvrđen ovim zakonom, ne upozna o obavljanju procesa rada na bezbedan način, kada tehnološki proces rada zahteva dodatno osposobljavanje za bezbedan i zdrav rad (član 30. st. 1. i 2);

~~3) ako zaposlenoj ženi za vreme trudnoće, zaposlenom mlađem od 18 godina života, osobama sa invaliditetom i profesionalno obolelim ne obezbedi pismeno obaveštenje o rezultatima procene rizika na radnom mestu na koje su određeni, kao i merama kojima se rizici otklanjaju (član 30. stav 3);~~

3) AKO ZAPOSLENOJ ŽENI ZA VREME TRUDNOĆE, ZAPOSLENOM MLAĐEM OD 18 GODINA ŽIVOTA, ZAPOSLENOM SA SMANJENOM RADNIM SPOSOBNOŠĆU, OSOBAMA SA INVALIDITETOM I ZAPOSLENOM SA UTVRĐENIM PROFESIONALNIM OBOLJENJEM NE OBEZBEDI PISMENO OBAVEŠTENJE O REZULTATIMA PROCENE RIZIKA NA RADNOM MESTU NA KOJE SU ODREĐENI, KAO I MERAMA KOJIMA SE RIZICI OTKLANJAJU ([ČLAN 30.](#) STAV 3);

4) ako što je moguće pre svako lice, koje se po bilo kom osnovu nalazi u radnoj okolini, ne upozori na opasna mesta i štetnosti po zdravlje koje se javljaju u tehnološkom procesu, odnosno na mere bezbednosti koje mora da primeni, kao i ako ga ne usmeri na bezbedne zone kretanja (član 31. stav 1);

5) ako vidno ne obeleži i istakne oznake za bezbednost i/ili zdravlje zaposlenih (član 31. stav 2);

6) ako dozvoli pristup radnom mestu u radnoj okolini na kome pretila neposredna opasnost od povređivanja ili zdravstvenih oštećenja, licima koja nisu osposobljena za bezbedan i zdrav rad, koja nisu dobila uputstva da prestanu da rade i/ili odmah napuste radno mesto i odu na bezbedno mesto, posebna uputstva za rad na takvim mestima ili koja nisu snabdevena odgovarajućim sredstvima i opremom za ličnu zaštitu na radu (član 31. stav 3);

7) ako ne obavesti nadležnu inspekciju rada kad zaposleni odbije da radi u slučajevima utvrđenim članom 33. stav 1. ovog zakona (član 33. stav 4);

8) ako licu koje obavlja poslove bezbednosti i zdravlja na radu ne omogući nezavisno i samostalno obavljanje poslova u skladu sa ovim

zakonom i pristup svim potrebnim podacima iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu (član 38. stav 1);

9) ako prethodno ne upozna pravno lice, odnosno preduzetnika koga angažuje za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu sa tehnološkim procesom, rizicima u procesu rada i merama za otklanjanje rizika (član 39);

10) ako zaposlenima ne omogući da biraju svog predstavnika za bezbednost i zdravlje na radu ili ne imenuje svog predstavnika (član 44);

11) ako predstavniku zaposlenih, odnosno Odboru ne omogući uvid u sva akta vezana za bezbednost i zdravlje zaposlenih i da učestvuju u razmatranju svih pitanja koja se odnose na bezbednost i zdravlje na radu, da predlažu i budu konsultovani (član 45. stav 1);

12) ako ne upozna predstavnika zaposlenih, odnosno Odbor sa nalazima i predlozima mera zaštite i preventivnih mera ili preduzetim merama inspekcije rada, ili sa izveštajima o povredama na radu, profesionalnim oboljenjima i oboljenjima u vezi sa radom i o preduzetim merama za bezbednost i zdravlje na radu, ili sa merama preduzetim za sprečavanje neposredne opasnosti po život i zdravlje (član 47);

13) ako ne vodi i ne čuva propisane evidencije (član 49);

14) ako na zahtev inspektora rada ili predstavnika zaposlenih ne dostavi izveštaj o stanju bezbednosti i zdravlja na radu zaposlenih, kao i o sprovedenim merama u ovoj oblasti (član 51. stav 3).

Novčanom kaznom od 200.000 do 300.000 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana poslodavac koji je privatni preduzetnik.

3) Novčanom kaznom od 30.000 do 40.000 kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana direktor, odnosno drugo odgovorno lice kod poslodavca

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa

Narodni poslanik Marko Đurišić

2. Naziv propisa

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu.

(Proposal of the Law completing and amending the Law on Health and Safety at Work).

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum), odnosno s odredbama Prelaznog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima između Evropske zajednice, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Prelazni sporazum):

a) Odredba Sporazuma i Prelaznog sporazuma koja se odnose na normativnu saržinu propisa

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, **Naslov VI** – Opšta načela, **Naslov VI** – Usklađivanje propisa, primena prava i pravila konkurencije, čl. 79. Uslovi rada, jednake mogućnosti.

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma i Prelaznog sporazuma

Opšti rok za usklađivanje zakonodavstva prema članu 72. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma

Potpuno usklađeno

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma

/

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije

U Nacionalnom programu za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije (2014-2018), u delu koji se odnosi na Sposobnost preuzimanja obaveza iz članstva u EU u poglavlju – 3.19. Socijalna politika i zapošljavanje – 3.19.2. Bezbednost i zdravlje na radu, rok za utvrđivanje od strane Vlade je decembar 2014. godine.

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima

Ugovor o funkcionisanju EU, Deo treći - Politika i unutrašnje mere Unije, Naslov X – Socijalna politika, čl. 153, Povelja EU o osnovnim pravima, Poglavlje IV Solidarnost, član 31. Pošteni i pravedni uslovi rada.

Potpuno usklađeno

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima

COUNCIL DIRECTIVE of 12 June 1989 on the introduction of measures to encourage improvements in the safety and health of workers at work (89 / 391 /EEC)

Direktiva Saveta od 12. juna 1989. godine o uvođenju mera za podsticanje poboljšanja bezbednosti i zdravlju radnika na radu (89/391/EEZ)

Delimično usklađeno

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima

/

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost

Delimična usklađenost sa Direktivom 89/391/EEZ se ogleda u tome što je evropsko zakonodavstvo predvidelo da se usluge zaštite i prevencije najpre povere zaposlenima, ukoliko ne postoje stručne osobe u preduzeću za to, onda se angažuje stručna služba izvan preduzeća i/ili ustanove, dok u Predlogu zakona nije navedeno da li služba medicine rada predstavlja najpre zaposlene a zatim službu izvan preduzeća i/ili ustanove.

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije

/

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava.

Budući da ima sekundarnih izvora prava EU sa kojima se propis usklađuje, uz ovaj predlog zakona se dostavlja Tabela usklađenosti.

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava EU prevedeni na srpski jezik?

Ne.

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik EU?

Ne.

8. Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

Ne.

Potpis rukovodioca organa državnog uprave, odnosno drugog ovlašćenog predlagača propisa, datum i pečat

Beograd, 12.septembar 2016. godine

NARODNI POSLANIK

Marko Đurišić

1. Naziv propisa Evropske unije : Direktiva Saveta od 12. juna 1989. godine o uvođenju mera za podsticanje poboljšanja bezbednosti i zdravlju radnika na radu (89/391/EEZ) COUNCIL DIRECTIVE of 12 June 1989 on the introduction of measures to encourage improvements in the safety and health of workers at work (89 / 391 /EEC)		2. „CELEX” oznaka EU propisa 3198L0391				
3. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa: Narodni poslanik dr Blagoje Bradić		4. Datum izrade tabele: 17. decembar 2015. godine				
5. Naziv (nacarta, predloga) propisa čije odredbe su predmet analize usklađenosti sa propisom Evropske unije:		6. Brojčane oznake (šifre) planiranih propisa iz baze NPAA:				
Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu. (<i>Proposal of the Law completing and amending the Law on Health and Safety at Work.</i>)		2012-551				
7. Usklađenost odredbi propisa sa odredbama propisa EU:						
a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
Odredba propisa EU	Sadržina odredbe	Odredbe propisa R. Srbije	Sadržina odredbe	Usklađenost ¹	Razlozi za delimičnu usklađenost, neusklađenost ili neprenosivost	Napomena o usklađenosti

¹ Potpuno usklađeno - PU, delimično usklađeno - DU, neusklađeno - NU, neprenosivo – NP

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
čl. 3. (b)	„Poslodavac: svako fizičko ili pravno lice koje ima radni odnos sa radnikom i ima odgovornost u preduzećima i/ili ustanovama;“	član 2. st. 1.	„kao poslodavac u smislu ovog zakona smatra se i fizičko lice koje po bilo kom pravnom osnovu obezbeđuje posao zaposlenom u domaćinstvu i nosioci porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, koji obavljaju posao sa članovima porodičnog poljoprivrednog gazdinstva u skladu sa propisima o poljoprivredi;“	PU		Evropsko zakonodavstvo navodi koji su uslovi da bi se neko smatrao poslodavcem, bez navođenja izuzetka.
član 6. tač.1.	„U kontekstu svojih odgovornosti, poslodavac preduzima potrebne mere za bezbednost i zdravlje radnika, uključujući prevenciju profesionalnih rizika kao i pružanje informacija i obuke kao i neophodna sredstva i organizaciju.“	čl. 2. st. 3.	„23) Prevencija je skup mera i postupaka koje preduzima i primenjuje poslodavac na radnom mestu i u radnoj okolini u cilju eliminisanja ili smanjenja nivoa rizika i očuvanja zdravlja zaposlenih;“	PU		Predlagač zakona je naglasio da poslodavac preduzima mere koje predstavljaju prevenciju, što se navodi i u evropskom zakonodavstvu.
član 6. tač. 2.	„Poslodavac primenjuje mere iz prve tačke stava 1. na temelju sledećih opštih načela prevencije.“	čl. 3.	„obezbedi“ dodaju se reči: „i primenjuje“	PU		Predlagač zakona naglašava da poslodavac primenjuje mere koje predstavljaju prevenciju, što se navodi i u evropskom zakonodavstvu.

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
član 5. tač. 1.	„Dužnost poslodavca je obezbediti sigurnost i zdravlje radnika u svakom aspektu povezanim sa radom.“	čl. 6.	„Poslodavac je dužan da da zaposlenom da na korišćenje opremu za rad ili sredstvo i opremu za ličnu zaštitu na radu, samo ako su usaglašeni sa propisanim tehničkim zahtevima i ako ih prate propisane isprave o usaglašenosti i druga dokumenatacija.“	PU		Predlagač zakona je bliže odredio kada je reč o dužnosti poslodavca da obezbedi sigurnost radnika tokom rada.
član 7. tač. 3.	„Ako se takve mere zaštite i prevencije ne mogu organizovati zbog nedostatka stručnog osoblja u preduzeću i/ili ustanovi, poslodavac angažuje stručne spoljne službe ili osobe.“	čl. 10.	„poslodavac“ dodaju se reči: „je dužan da“.	DU		Razlog delimične usklađenosti je što je evropsko zakonodavstvo predvidelo da se usluge zaštite i prevencije najpre povere zaposlenima, ukoliko ne postoje stručne osobe u preduzeću za to, zatim se angažuje stručna služba izvan preduzeća i/ili ustanove, dok u Predlogu zakona nije navedeno da li služba medicine rada predstavlja

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
						najpre zaposlene a zatim službu izvan preduzeća i/ili ustanove.